

zaaknummer 2012 T 715

Datum beslissing 29 oktober 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

de klager,

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: klager,

juridisch adviseur: mr. M.B.M. Kaaij, advocaat te Nijmegen,

tegen:

wijlen **de aangeklaagde,**

geboren op [datum], overleden op [datum],

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde,

tijdens zijn leven priester van het Bisdom van 's-Hertogenbosch.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 7 juni 2012. Op 5 juli 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam] Bisschop van 's-Hertogenbosch.

Op 17 oktober 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. M.B.M. Kaaij.

Namens het Bisdom zijn verschenen [naam], Bisschop van 's-Hertogenbosch en de heer [naam], kanselier van het bisdom 's-Hertogenbosch.

2. De klacht

2.1. Klager was misdienaar bij de [naam kerk] te [plaats]. Aangeklaagde was in de periode van 1950 tot 1960 als kapelaan werkzaam in de parochie [naam] te [plaats].

In de zomer van 1956, klager was twaalf jaar oud, werd klager door aangeklaagde uitgenodigd om na school samen met aangeklaagde de bijenkassen te verzorgen op de boerderij van boer [naam] te [plaats]. Dit leek klager erg leuk en hij ging graag met aangeklaagde mee. Na een aantal malen werd klager echter door aangeklaagde naar de zolder van de schuur van de boerderij geroepen. Daar moest klager, boven de kleding van aangeklaagde, de penis van aangeklaagde vasthouden. Aangeklaagde reed tegen klager aan

totdat hij klaarkwam. Nadat voornoemde handelingen vijf à zes keer plaats hadden gevonden, trok aangeklaagde zijn habijt omhoog en moest klager de blote penis van aangeklaagde vasthouden en masturbatiebewegingen maken, totdat aangeklaagde was klaar gekomen. Ook tongzoende aangeklaagde klager en betastte hem onder zijn kleding. Gedurende deze zomer heeft klager deze handelingen zeer regelmatig, zeker 20 à 30 keer, bij aangeklaagde moeten herhalen, dan wel van aangeklaagde moeten dulden. Hieraan kwam een einde toen boer [naam] de zolder van de schuur betrad, terwijl de seksuele handelingen tussen klager en aangeklaagde gaande waren.

Boer [naam] lichtte hierop de vader van aangeklaagde in. Klager werd vervolgens door zijn voogd, tevens zijn oom, uitgenodigd voor een gesprek waar het seksueel misbruik aan de orde is geweest. Dat het seksueel misbruik bekend was bij de voogd van aangeklaagde en bij het Bisdom, volgt ook uit correspondentie tussen diens voogd en [naam bisdom].

2.2. In de periode waarin het seksueel misbruik plaatsvond, gingen de schoolprestaties van klager ernstig achteruit. Als gevolg daarvan doubleerde klager dat betreffende schooljaar.

Voorts heeft het seksuele misbruik een negatieve invloed gehad op de seksuele beleving van klager. Nog altijd staat de penis van aangeklaagde op het netvlies van klager gebrand. Klager ervaart een enorme boosheid wegens hetgeen aangeklaagde hem heeft aangedaan. Dit uit zich in hevige transpireren en pijnsteken in zijn borst.

Klager heeft herhaaldelijk impotentieproblemen ondervonden. Na vele jaren en na aandringen van zijn echtgenote, heeft klager uiteindelijk contact gezocht met mannenkliniek [naam] te [plaats]. Vanuit de kliniek werd klager medicatie voorgeschreven om zijn probleem mee te bestrijden.

Klager heeft nooit psychische hulp durven vragen en enkel met zijn echtgenote over het gebeurde durven spreken. Onlangs heeft klager zijn dochter over het seksueel misbruik verteld.

2.3. Klager wenst erkenning voor hetgeen hem door aangeklaagde is aangedaan en dat hiertoe spijt wordt betuigd namens aangeklaagde door het bisdom. Daarnaast wil klager in onderhandeling treden ten aanzien van een passende financiële schadevergoeding.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Bisschop van [naam Bisdom] heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde in de archieven van het Bisdom. Hoewel hieruit geen directe informatie over seksueel misbruik naar boven is gekomen, is wel gebleken dat aangeklaagde ongeveer gelijktijdig met de correspondentie van de voogd van klager met het Bisdom, is overgeplaatst vanuit [plaats] naar [plaats].

Gelet op de inhoud van de correspondentie van de voogd van klager met het Bisdom en het gelijktijdige vertrek van aangeklaagde uit [plaats], is het waarheidsgehalte van de klacht van klager evident, aldus de Bisschop. De Bisschop heeft de klacht van klager ter zitting erkend, alsmede zijn excuses aangeboden voor hetgeen aangeklaagde klager heeft aangedaan.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer zesenvijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager, gedurende de zomer van 1956, zeer veelvuldig door aangeklaagde seksueel is misbruikt. Zo moest klager de blote penis van aangeklaagde vasthouden en op-en-neer gaande bewegingen maken, totdat aangeklaagde klaarkwam. Ook moest klager dulden dat aangeklaagde tegen hem aanreed, hem onder zijn kleding betastte en tongzoende.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast volgt uit een brief, gedateerd 22 maart 1957, van de voogd van klager aan aangeklaagde, dat hij aangeklaagde confronteert met hetgeen hij klager heeft aangedaan. Zo staat onder andere het volgende in de brief geschreven:

'Ik verlang van U terstond, doch uiterlijk binnen 3 x 24 uur na ontvangst dezer, een schriftelijke verklaring van U persoonlijk, inhoudende:

a: dat U de begane zedelijke misdrijven t.a.v. de jongen [naam] erkent, (...).'

Uit een andere brief, gedateerd 16 januari 1957, van de Bisschop van [naam bisdom] aan de voogd van klager volgt voorts dat door de voogd van klager bij het Bisdom melding is gemaakt van misdrijvingen van een der priesters jegens een van zijn neefjes, hetgeen duidt op aangeklaagde.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas twaalf jaar oud. De moeder van klager was overleden toen klager acht jaar oud was. Diens vader hertrouwde uit welk huwelijk, naast de drie kinderen uit het eerste huwelijk, nog vijf kinderen werden geboren. Omdat zijn vader het erg druk had met zijn werk en gezin, ontfermde de oom – tevens voogd – van klager zich over hem. Deze situatie maakte dat klager een kwetsbare jongen was, die zich in eerste instantie gevleid voelde door de aandacht van aangeklaagde en graag met hem meeging om de bijen bij boer [naam] te verzorgen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom hecht de Klachtencommissie eraan het leed dat klager is aangedaan door aangeklaagde te verminderen. De Bisschop heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens het Bisdom het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de Bisschop zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van 's-Hertogenbosch de klacht gegrond te verklaren, nogmaals het klager aangedane leed te erkennen en oprechte excuses aan te bieden..

Dit advies is vastgesteld op 29 oktober 2012 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, prof. dr. H.B.M. van de Wiel en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden. Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Bisschop van 's-Hertogenbosch en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Bisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Bisschop.